

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

З МАТЕРІАЛАМИ X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

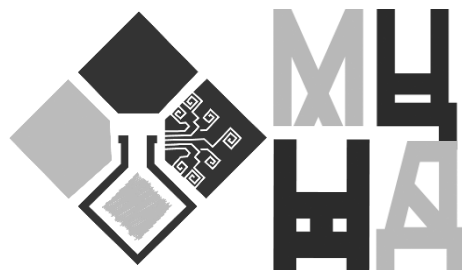
14 ЛИСТОПАДА 2025 РІК

М. ЛЬВІВ, УКРАЇНА

**«НАУКОВИЙ ПРОСТІР: АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ
ПРАЦЬ З МАТЕРІАЛАМИ
Х МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

НАУКОВИЙ ПРОСТІР: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ

| 14 листопада 2025 рік
м. Львів, Україна

Вінниця, Україна
«UKRLOGOS Group»
2025

Організація, від імені якої випущено видання:

ГО «Міжнародний центр наукових досліджень»

Номер запису організації в Єдиному реєстрі громадських об'єднань: 1499141.

Голова оргкомітету: Сотник С.Г.

Верстка: Білоус Т.В.

Дизайн: Бондаренко І.В.

Рекомендовано до видання Вченою Радою Інституту науково-технічної інтеграції та співпраці. Протокол № 45 від 13.11.2025 року.

Конференцію зареєстровано Державною науковою установою у сфері управління Міністерства освіти і науки «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» в базі даних науково-технічних заходів України на поточний рік та бюлетені «План проведення наукових, науково-технічних заходів в Україні» (**Посвідчення № 494 від 10.06.2025**).

Збірник наукових праць з матеріалами конференції видано офіційно суб'єктом видавничої справи зі **Свідоцтвом ДК № 7860 від 22.06.2023**.

Матеріали конференції знаходяться у відкритому доступі на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0).

Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації:

Н 34 збірник наукових праць з матеріалами X Міжнародної наукової конференції, м. Львів, 14 листопада, 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. — Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2025. — 650 с.

ISBN 978-617-8312-92-3

DOI 10.62731/mcnd-14.11.2025

Викладено матеріали учасників X Міжнародної наукової конференції «Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації», яка відбулася 14 листопада 2025 року у місті Львів.

УДК 082:001

© Колектив учасників конференції, 2025

© ГО «Міжнародний центр наукових досліджень», 2025

ISBN 978-617-8312-92-3

© ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025

STYLISTIC DEVICES OF DESCRIBING HUMAN APPEARANCE IN CONTEMPORARY
ENGLISH-LANGUAGE ADVERTISING DISCOURSE

Ovechkina K.428

АББРЕВІАТУРИ ТА СКОРОЧЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ ГАЛУЗІ
СТОМАТОЛОГІЇ-ІМПЛАНТОЛОГІЇ

Лопушанський В.431

ВІДТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ
ПЕРЕКЛАДІ

Онищук Б.В.434

ПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕРЕДАЧІ ЕМОЦІЙНОГО ВПЛИВУ РЕКЛАМНИХ
ТЕКСТІВ У ПЕРЕКЛАДІ

Кондратенко Є.Р., Чижикова І.В.437

СЕКЦІЯ XXIV.

ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ

ФІЛОСОФСЬКО-ЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЯТУВАЛЬНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

Харламов М.І.441

ЩАСТЯ ЯК МЕТА ЛЮДСЬКОГО ІСНУВАННЯ В РОЗУМІННІ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Максименко К.О.444

СЕКЦІЯ XXV.

ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

AI-POWERED CHATBOTS AS CONVERSATIONAL PARTNERS FOR EFL STUDENTS

Chaikovskiy I.I., Hlushok L.M.449

ВИКОРИСТАННЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ З ІНТЕРАКТИВНИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ
У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Немченко Д.О.453

ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ WORD PRESS ДЛЯ СТВОРЕННЯ ОСВІТНІХ
ВЕБ-РЕСУРСІВ ЩОДО ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Штепук У.Д.455

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ НАВЧАННЯ
МАТЕМАТИКИ У СТАРШІЙ ШКОЛІ

Штепук У.Д.459

ВПЛИВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА ПОДОЛАННЯ ЗАГАЛЬНОГО
НЕДОРОЗВИНЕННЯ МОВЛЕННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Туrowsька А.О.463

ВІДТВОРЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Онищук Богдана Вікторівна

здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Україна

Науковий керівник: Загородня Людмила Зеонідівна

ORCID ID: 0009-0000-0116-5016

канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка, Україна

Фразеологічні одиниці є надзвичайно важливим елементом будь-якої мови, оскільки вони відображають світогляд, культуру, історію та ментальність народу. В англійській та українській мовах фразеологізми не лише слугують засобом виразності, а й містять емоційно-оцінну інформацію, яка часто не піддається буквальному перекладу. Відтворення фразеологічних одиниць у перекладі є одним із найскладніших аспектів перекладацької діяльності. Цей процес вимагає від перекладача глибокого знання обох мов і культур, а також здатності передати не лише зміст, а й національно-культурний колорит та емоційний підтекст вислову [1, с. 166].

Метою цього дослідження є здійснення комплексного аналізу специфіки відтворення фразеологічних одиниць в англо-українському перекладі та обґрунтування оптимальних перекладацьких стратегій, які забезпечують збереження семантичної, образної та прагматичної адекватності оригіналу. Основними завданнями є: систематизація типів перекладацьких трансформацій, визначення рівнів еквівалентності, а також аналіз соціокультурних чинників, що впливають на вибір перекладацьких рішень. Джерельною базою дослідження стали англійські фразеологічні одиниці (зокрема: *break a leg, speak of the devil, a bird in the hand is worth two in the bush, don't count your chickens before they hatch, every cloud has a silver lining, it's raining cats and dogs*).

Насамперед, слід відзначити, що переклад фразеологічних одиниць може реалізовуватися на різних рівнях еквівалентності: від повної (абсолютної) до часткової (відносної) або описової (дескриптивної) відповідності.

У випадках повної міжмовної еквівалентності, процес перекладу, як правило, не викликає значних труднощів. Наприклад, англійський фразеологізм *“Don’t count your chickens before they hatch”* має повний структурно-семантичний український еквівалент *«Не діли шкуру невбитого ведмедя»*, оскільки обидві одиниці транслюють ідею передчасної втіхи або марного сподівання на результат, який ще не матеріалізувався. Аналогічно, вираз *“Every cloud has a silver lining”* перекладається як *«Немає лиха без добра»*. Обидва фразеологізми містять імпліцитний зміст оптимізму та віри в позитивний потенціал будь-якої складної чи негативної ситуації.

Однак, як правило, перекладач стикається із відсутністю прямого еквівалента, що зумовлює необхідність застосування часткового або функціонального перекладу [2, с. 75-80]. Наприклад, фразеологізм *“break a leg”*, що функціонує у театральному середовищі як побажання успіху, не може бути перекладений буквально, оскільки буквальний переклад – *«зламай ногу»* – був би абсурдним. Найбільш адекватним варіантом є український вислів *«Ні пуху ні пера»*, який виконує подібну комунікативну функцію: побажання успіху, оформлене у своєрідній забобонній формі. Аналогічний приклад ілюструє вираз *“Speak of the devil”* – *«Про вовка промовка»*. У цьому випадку спільним є семантичне ядро: несподівана поява особи, про яку щойно йшлося. У подібних ситуаціях застосовується принцип культурної аналогії, згідно з яким перекладач добирає в мові перекладу вислів, близький за змістом і стилістичним ефектом, навіть попри те, що він може мати інше образне підґрунтя [2, с. 75-80].

У випадках, коли в цільовій мові відсутній усталений фразеологічний відповідник, застосовується описовий (дескриптивний) переклад. Цей метод полягає у відтворенні значення та стилістичного ефекту вихідної фразеологічної одиниці за допомогою вільного словосполучення або перифрази. Наприклад, англійський вислів *“It’s raining cats and dogs”* перекладається як *«Дош лє як з відра»*. Хоча буквальне значення англійської ідіоми є безглуздом, описовий переклад успішно репрезентує її гіперболічність та експресивність, адаптуючи образну систему до культурного контексту українського мовлення.

Особливої уваги заслуговують фразеологізми, для яких критично важливим є відтворення не лише семантичного змісту, а й стилістичного ефекту. У таких ситуаціях перекладач прагне знайти міжмовний фразеологічний відповідник, що належить до того ж стилістичного шару (наприклад, народно-фольклорного чи книжного). Прикладом такої стратегії є переклад прислів’я *“A bird in the hand is worth two in the bush”*

українським прислів'ям «Краще синиця в руках, ніж журавель у небі». Обидві одиниці транслюють ідентичний прагматичний зміст – пріоритетність реального над ілюзорним (цінність конкретного над потенційним) – і належать до пареміологічного фонду обох мов. Завдяки цьому зберігається тональність та образна система оригіналу. Такий тип відповідності базується на принципі функціональної еквівалентності: навіть за умови розбіжності образів (метафор), прагматичний ефект і комунікативний намір висловлювання залишаються тотожними [2, с. 75-80].

Висновок. Переклад фразеологічних одиниць є не механічною процедурою підбору лексичних відповідників, а складним когнітивно-комунікативним процесом відтворення образно-емоційної структури вислову в цільовій мовній системі. Успішна інтерпретація фразем вимагає обов'язкового врахування культурного контексту, ступеня їхньої ідіоматичності, жанрово-стильових особливостей вихідного тексту та прагматичних очікувань цільового реципієнта. Проведений аналіз засвідчує, що найбільш ефективними перекладацькими стратегіями є застосування функціональних еквівалентів та культурних аналогій. Ці стратегії дозволяють зберегти ідіоматичний колорит оригіналу, забезпечуючи водночас природне сприйняття вислову україномовним читачем. Варто зазначити, що у низці випадків описовий переклад стає єдиним можливим способом запобігання семантичній деформації чи абсурдності; проте він часто характеризується нижчою стилістичною експресивністю порівняно з фразеологічними відповідниками.

Отже, відтворення фразеологічних одиниць у контексті англо-українського перекладу є синтезом мовної майстерності, глибоких культурологічних знань та перекладацької інтуїції. Лише за умови комплексного підходу, що інтегрує семантичну, прагматичну та культурну еквівалентність, досягається високий рівень перекладацької адекватності, що дозволяє зберегти не лише зміст, а й живу образність, притаманну фразеологічній системі кожної мови.

Список використаних джерел:

1. Кияк Т. Р., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу: [підручник]. Київ: Юніверс, 2008. 528 с.
2. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London: Routledge, 2018. 352 p.
3. Cowie A. P. English Phraseology: A Course in Idiomatic Usage. Oxford: Oxford University Press, 1998. 204 с.
4. Додаток: Список фразеологізмів української мови. Вікісловник. URL: https://uk.wiktionary.org/wiki/Додаток:Список_фразеологізмів_української_мови (дата звернення: 09.11.2025)